

danne Arbejder skal forberedes i lang Tid, og naar man ikke kan øjne nogen hurtig Afslutning paa denne Konflikt, er der sikkert ikke mange, der vil planlægge saadanne Arbejder. Efter min Opfattelse er der tre Grunde til, at der er blevet bygget saa lidt. Som jeg sagde før, kan jeg ikke fritage Huslejeloven for sin Del af Skylden, men en væsentlig Aarsag er naturligvis ogsaa selve Prisniveauet, idet adskillige, naar man kan vente et fortsat Fald i Priserne, vil betænke sig paa at bygge. Endvidere mener jeg, at selve den Tilskudspolitik, vi har været inde paa, har sin Del af Skylden; det er klart, at naar der ydes saa store Tilskud fra det offentlige Side, fra Stat og Kommune, som Tilfældet har været — og vi har jo været oppe paa 40 pCt. —, har det faktisk været umuligt for de private at bygge, da de ikke i nogen Maade har kunnet konkurrere med det offentlige. Men denne Tilskudslovgivning har ogsaa virket uheldigt i en anden Henseende, idet den sikkert har bidraget sit til at fordyre Byggeriet derved, at man, naar det offentlige giver saa meget, i adskillige Tilfælde ikke har været saa ivrig for at bringe Byggepriserne ned til det mindst mulige. F. Eks. har jeg ved en given Lejlighed faaet oplyst, at Ejendomme, som Københavns Kommune havde ladet opføre, var blevet saa dyre, at man maatte tage 1 100 Kr. for en 2 Værelsers Lejlighed og 1 800 Kr. for en 3 Værelsers Lejlighed, uagtet der var ydet Tilskud fra det offentlige, og man vil forstaa, at selv med Højkonjunkturen in mente er det ganske urimelige Byggepriser. Jeg havde egentlig tænkt, at vi nu var kommet saa vidt, at vi kunde lade den ene Form for Hjælp helt falde bort. Der har jo nemlig været ydet Hjælp paa forskellig Maade dels gennem Tilskud og dels gennem Laan, og jeg mener, at vi turde være naaet saa vidt, at der ikke mere burde være Tale om noget Tilskud, medens man dog indenfor beskedne Grænser som en sidste Afvikling i nogen Grad kunde yde Laan eller Garanti for Laan, da Forholdene med Hensyn til at skaffe Kapital er saa vanskelige. Jeg vil heller ikke lægge Skjul paa, at jeg ikke har megen Sympati for de Planer, der har været fremme med Hensyn til en Boligskat. Det var et Forslag, som vi drøftede, jeg kan sige i lange Baner, i Boligkommissionen, og som i Virkeligheden den Gang blev forladt af alle. Forslaget var mærkværdig nok rejst af det konservative Folkeparti i Magistraten, men det var dette Parti, der til sidst gik stærkest derimod, og det undrer mig derfor heller ikke, at det ærede Medlem Hr. Korsgaard ikke har

faaet — hvad han sikkert ikke har — nogen særlig blid Modtagelse af sit Parti, da han er kommet med disse Planer. Vi fra vor Side er ganske enige med den højtærede Indenrigsminister i, at Planer i den Retning kun kan fremmes, naar alle politiske Partier er enige derom.

Hvilke Muligheder der nu er for Optagelse af Byggeri, er det naturligvis vanskeligt at spaa om, men jeg skulde dog mene, at det, at vi nu gør det klart for Offentligheden, at vi skal til en Afvikling af Huslejeloven indenfor et Tidsrum, som man kan øjne, sikkert vil bidrage sit til, at de mange velhavende Folk, der i Ly af Huslejelovgivningen ikke har villet bygge i de forløbne Aar, maaske kunde komme til at tænke over, om Tidspunktet ikke nu er inde til at søge selv at skaffe sig Lejlighed. Men naturligvis vil noget af det betydningsfuldeste være, at selve Prisniveauet gaar ned, og det er ogsaa mit Haab, at vi gaar stærkt i den Retning. Da vi ved Nytaar fastsatte Tilskudsbeløbene pr. Lejlighed i det Møde, der blev holdt i Indenrigsministeriet, satte vi Beløbene til 160, 150 og 140 Kr. pr. Kvadratmeter henholdsvis for København, Købstæderne og Landet, men jeg har talt med Haandværkere i Provinsbyerne, der er af den Opfattelse, at de til Foraaret kan komme til at bygge til Priser, der ligger omkring 100 Kr. pr. Kvadratmeter, og saa er vi i hvert Fald nede paa Priser, der er langt under dem, vi har kendt i de senere Aar. De Oplysninger, vi har faaet fra Statistisk Departement, viser, at den Lovgivning, vi har været inde paa, har saa godt som standset det private Byggeri; for Provinsbyernes Vedkommende er Stillingen saaledes den, at i 1916 var det private, der byggede de $\frac{4}{5}$ af alt, hvad der blev bygget, medens man i 1918—19 var naaet til, at de nu kun byggede $\frac{1}{3}$, og Forholdet er sikkert endnu grellere herinde i Hovedstaden. Jeg maa ogsaa mene, at den Sænkning, der har været i Diskontoen, og den deraf flydende Stigning af Obligationskurserne kan bidrage sit til at lette Financieringen og altsaa ogsaa bidrage til at skaffe forøgede Muligheder for Byggeri.

Med disse Ord skal jeg anbefale det foreliggende Forslag, der er holdt i den Linie, vi fra Venstres Side hele Tiden har ønsket, en afgjort Afvikling, men paa Grund af Forholdenes særlige Natur med behørig Hensyntagen til Lejerne, saa at denne Sag ikke afvikles paa een Gang og saaledes, at vi under Overgangen lægger Spørgsmaalet ud til de forskellige Kommunalbestyrelsers Afgørelse, de Myndigheder, der har